

גיליון מס' 46
מומלץ להדפיס את העלון לקראת שבת

מעלות
מרוח ישיבת מעלות
לשולחן השבת
עלון שבועי לבוגרי הישיבה

תחום בוגרים

ראש הישיבה

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"

פעמים שבימי שגרה, כאשר החיים זורמים ללא קשיים ובעיות, עוצמתם של דברים פוחתת. המרחק, היוצר קושי, הוא אשר מגלה את עוצמתו של הקשר היומיומי.

אשה שהלך בעלה למדינת הים מגלה לפתע כמה כל שמועה על מעשיו והליכותיו, ויהיו הפשוטים ביותר, מעוררת את נפשה ומחיה אותה. דוקא ריחוקה מבעלה מלמד אותה עד כמה היא קשורה אליו. כך גם מבאר המדרש את הפסוק "בכל עצב יהיה מותר ודבר שפתיים אך למחסור". ובאורו, שהעצבות דוקא בה יש יתרון ופעמים שהיא הנותנת משמעות לערכים. וממילא במקרה כזה "דבר שפתיים", שהאדם מנסה בשפתיו לשנות את המצב, זה גופא יגרום לו חסרון. "שפתיים" הם בדרך כלל ביטוי לאמירה חיצונית שאינה נובעת מפנימיותו של אדם. ואמנם בפסוק זה העצב אינו חיצוני והוא חלק חשוב מההלך אלוקי העובר על בני ישראל, ולכן אין מקום בתקופה כזו ל"דבר שפתיים", לנסיגות חיצוניים לזכות בכמה רגעים של אושר, והעצב צריך להוביל להסתכלות פנימית יותר.

כל הקשיים שעובר יוסף, נועדו להביא לו יתרון וכפי שבאמת התגלה לבסוף. דבריו לשר המשקים רק הנמיכו את קומתו בעיני השר, והוא מתארו לפני פרעה "נער עברי עבד" ביטויים שכולם לגנאי. לכן דבריו אלו של יוסף גרמו לו שנתיים נוספות של עצב על מנת שיזכה ביתרון של מלך.

פעמים שהקשיים שמוזן הקב"ה לאדם ולאומה, לא נועדו כדי לסבך את החיים. ההתמודדות הנכונה עם הקשיים נותנת משמעות גדולה ויתרון לחיים הבאים אחריהם.

אם הקשיים יובילו אותנו ל"דבר שפתיים" כגון לבחור במפלגה זו או אחרת בבחינת שר המשקים שיגאל אותנו, הרי שאנו מחטיאים גדולה ויתרונה של התקופה. החיזוק צריך להיות בפנים – בעוצמה רוחנית ובמהלכים פנימיים.

נקוה שהקשיים שאנו חווים בימים אלו יפסקו, והשפע שיבוא משמים יראה לנו כיצד הפכו הקשיים ליתרון, וכיצד ישנו טעם מיוחד לגאולה שתופיע בעקבות הקשיים, בעזרת ה'.

השיעור הועבר בי"ב טבת ה'תשס"ג.
השיעור המלא נמצא באתר הישיבה

המדרש בתחילת הפרשה דורש את הפסוק: "ויהי מקץ שנתיים ימים" (בראשית רבה פ"ט, ב'): "דבר אחר 'בכל עצב יהיה מותר' (משלי י"ג, כ"ד) כל דבר שנצטער יוסף עם אדונתו - היה לו יתרון ממנה. למה? שנטל את בתה. 'ודבר שפתיים אך למחסור' (שם) על ידי שאמר לשר המשקים 'זכרתני והזכרתני' ניתוסף לו שתי שנים שנאמר 'ויהי מקץ וגו'".

צערו של יוסף באשת פוטיפר הפך ליתרון - כאשר לקח את בתה, דוקא נסיונו להקל מעל קשייו - גרם לאריכות מאסרו.

מהי משמעות הדברים?

נראה להסביר את דברי המדרש על פי פסוק במשלי (כ"ה, ה'): "מים קרים על נפש עיפה ושמועה טובה מארץ מרחק". הפסוק מביא רשימה של דברים טובים בלי לציין את ערכם המיוחד, ודבר זה תמוה - מה בא הפסוק ללמדנו?

נראה, שהפסוק בא לומר שמים קרים באים בדוקא על נפש עייפה, ולולא עייפותו של האדם, אינו חש ביתרונם המיוחד של המים הקרים. אף השמועה הטובה, טיבה המיוחד הוא משום שבאה מארץ מרחק ומשקיטה דאגתו של האדם.

העייפות והמרחק הם הנותנים משמעות למים הקרים ולשמועה הטובה, הבאים להשקטים.

הזכרנו בעבר את דברי הרמב"ן על הפסוק (ויקרא כ"ו, ל"ב): "והשתמי אני את הארץ ושממו עליה איביכם היושבים בה".

וכך אומר הרמב"ן (ויקרא כ"ה, ט"ז): "וכן מה שאמר בכאן (בפסוק ל"ב) 'ושממו עליה אויביכם', היא בשורה טובה מבשרת בכל הגליות שאין ארצנו מקבלת את אויבינו, וגם זו ראייה גדולה והבטחה לנו, כי לא תמצא בכל הישוב ארץ אשר היא טובה ורחבה ואשר היתה נושבת מעולם והיא חרבה כמוה, כי מאז יצאנו ממנה לא קבלה אומה ולשון, וכולם משתדלים להושיבה ואין לאל ידם".

ארץ ישראל נותנת את פריה רק לעם ישראל. מתי רואים עובדה פלאית זו? רק כאשר עם ישראל לא נמצא בארצו - רואים כי אין אומה ולשון יכולים לשבת בארץ, כמו שאכן קרה לכל אורך הגלות.

קשיי הגלות, הסיבוכים בקשר בין ישראל לארצו, מגלים את עוצמת הקשר, ונותנים טעם למפגש המחודש בין ישראל לארצו, כאשר ארץ ישראל חוזרת ונותנת פירותיה בעין יפה.

פינת הילדים

חשינות חיפוש כפרשה וברשי"י

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

חוצים כחצוה הכא...

3. מה רומז יעקב לבניו כשאומר להם "יש שבר במצרים, ודו שמה"?

2. מה פירוש השם שקרא פרעה ליוסף?

1. מדוע הלום שנתיים ימים" פרעה היה "מקץ שנתיים ימים"?

"בכל אדם מישראל יש צד כהונה, מפני שבכללם המה 'ממלכת כהנים וגוי קדוש' והתשוקה הפנימית לקדושת החיים ולדעת התורה, גנוזה היא בעומק הלב הישראלי ואותו הפך הקטן - העולם הפנימי הגנוז - לא יכלו היוונים לטמא"

